

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 26 sierpnia 2019 r.

Pozycja 160

POSTANOWIENIE

z dnia 7 maja 2019 r.

Sygn. akt Ts 91/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Zbigniew Jędrzejewski – przewodniczący i sprawozdawca,
Michał Warciński
Grzegorz Jędrejek,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 7 marca 2018 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej R.S.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 20 kwietnia 2017 r. (data nadania) R.S. (dalej: skarżący) wystąpił o stwierdzenie, że art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 437, ze zm.; dalej: ustawa zmieniająca) w zakresie, w jakim unieemożliwia stronie równe traktowanie, prawo do sądu i korzystanie, na równi z innymi ze wszystkich dostępnych instytucji prawa karnego procesowego, różnicując sytuację obywateli, w stosunku do których akt oskarżenia został skierowany przed upływem 30 czerwca 2015 r. z tymi, w stosunku do których akt oskarżenia wpłynął po 30 czerwca 2015 r., jest niezgodny z art. 2, art. 32, art. 31 ust. 3 *in fine* oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji.

W postanowieniu z 7 marca 2018 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 14 marca 2018 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. Trybunał w zakresie badania zgodności zakwestionowanego przepisu z art. 45 Konstytucji jako podstawę odmowy wskazał oczywistą bezzasadność skargi konstytucyjnej. Natomiast co do zgodności zakwestionowanego przepisu z art. 2, art. 31 ust. 3 i art. 32 Konstytucji Trybunał odmówił nadania skardze dalszego biegu, gdyż powołane wzorce nie mogą stanowić samoistnej podstawy kontroli w trybie skargowym.

W zażaleniu z 21 marca 2018 r. (data nadania) skarżący zarzucił Trybunałowi, że wydane orzeczenie nie odnosi się do istoty przedstawionych argumentów będących istotą wniesionej skargi konstytucyjnej. Skarżący wskazał, że zarzucił niezgodność art. 25 ust. 1 ustawy zmieniającej z Konstytucją – nie dlatego, że w przepisie tym nie została jasno określona data, która ma stanowić cezurę czasową stosowania nowych przepisów, ale dlatego, iż właśnie na skutek zastosowania przepisu intertemporalnego sytuacja skarżącego stała się nieporówny-

walnie gorsza, aniżeli jeśli zastosowane zostałyby przepisy nowej ustawy. Zdaniem skarżącego przez zastosowanie przepisów intertemporalnych doszło do sytuacji, w której nie został zastosowany przepis z jednej strony wynikający z nowej ustawy, z drugiej względniejszy dla skarżącego. Nadto w sytuacji skarżącego doszło do złamania wynikającej z Konstytucji zasady bezpośredniego działania prawa nowego, a obecne brzmienie przepisu intertemporalnego art. 25 ustawy zmieniającej uniemożliwiające stosowanie przepisów rozdziału 55a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1904, ze zm.; dalej: k.p.k.) wobec wszystkich osób, wobec których toczy się postępowanie karne, bez ich zróżnicowania, narusza istotę wolności i praw obywatela.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) na postanowienie, o którym mowa w ust. 4 (tj. o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu), skarżącemu przysługuje zażalenie do Trybunału w terminie 7 dni od dnia doręczenia tego postanowienia.

Po stwierdzeniu, że zażalenie, o którym mowa w ust. 5, zostało wniesione w terminie, Prezes Trybunału kieruje je do rozpoznania na posiedzeniu niejawnym przez Trybunał i wyznacza termin rozpoznania (art. 61 ust. 7 u.o.t.p. TK).

Trybunał, uwzględniając zażalenie, wydaje postanowienie o nadaniu dalszego biegu skardze konstytucyjnej. Na postanowienie o nieuwzględnieniu zażalenia nie przysługuje zażalenie (art. 61 ust. 8 u.o.t.p. TK).

Celem postępowania wszczętego w wyniku wniesienia zażalenia jest weryfikacja prawidłowości wydanego przez Trybunał Konstytucyjny postanowienia o odmowie nadania skardze dalszego biegu. W szczególności Trybunał bada, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu. Oznacza to, że na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał analizuje przede wszystkim te zarzuty, które mogą podważyć trafność ustaleń przyjętych za podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia (postanowienie TK z 8 maja 2013 r., sygn. Ts 278/12, OTK ZU nr 3/B/2013, poz. 284).

W ocenie Trybunału zażalenie skarżącego jest niezasadne i tym samym nie może zostać uwzględnione. We wniesionym zażaleniu skarżący nie przedstawił zarzutów, które podważyłyby prawidłowość rozstrzygnięcia zawartego w postanowieniu TK z 7 marca 2018 r.

Zarzut skarżącego dotyczący złamania wynikającej z Konstytucji zasady bezpośredniego działania prawa nowego jest, zdaniem Trybunału, chybiony. Zasada bezpośredniego działania prawa nowego ma zastosowanie, gdy ustawodawca, wprowadzając zmiany w prawie, nie zamieszcza przepisów przejściowych (uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., sygn. akt IV KZ 38/16). Co więcej, sam skarżący w zażaleniu zauważył, że zasada bezpośredniości jest zasadą wiodącą, co nie oznacza, zdaniem Trybunału, że jest zasadą jedyną właściwą. Stwierdzić należy, że sposób sformułowania przepisu intertemporalnego w art. 25 ustawy zmieniającej jest w doktrynie dopuszczalny jako jeden ze sposobów uregulowania kwestii intertemporalnych w polskim prawie karnym procesowym.

Prawidłowości zaskarżonego postanowienia nie podważa także zarzut skarżącego, że przez zastosowanie przepisów intertemporalnych w jego sprawie doszło do sytuacji, w której nie został zastosowany przepis z jednej strony wynikający z nowej ustawy, z drugiej względniejszy dla skarżącego. Trybunał zaznacza, że w prawie karnym procesowym nie obowiązuje reguła intertemporalna podobna do zawartej w art. 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1600; dalej: k.k.), która w odniesieniu do przepisów prawa karnego materialnego nakazuje porównywać przepisy „prawa dawnego” i „prawa nowego” z uwagi na to, które są względniejsze (bardziej korzystne) dla sprawcy. Brak takiego rozwią-

zania w przepisach procesowych wynika z tego, że normują one uprawnienia nie tylko oskarżonego (podejrzanego), lecz także innych stron, czy szerzej – uczestników postępowania. Zmieniający się przepis, który jest korzystny z punktu widzenia jednej ze stron, może być niekorzystny z punktu widzenia innej. Różne interesy procesowe uczestników postępowania i to, że regulacje karnoprosowe nie są zorientowane tylko na ochronę uprawnień oskarżonego (podejrzanego), lecz także uprawnień innych stron i uczestników postępowania, powoduje, że w k.p.k. brak odpowiednika art. 4 k.k. (uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z 29 listopada 2016 r., sygn. akt [...]) skargi konstytucyjnej wniesionej przez R.S.

Mając na uwadze powyższe, zasadne jest rozstrzygnięcie Trybunału o oczywistej bezzasadności skargi.

Trybunał wskazuje także, że skarżący nie kwestionował w wywiedzionym zażaleniu odmowy nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej w zakresie, w jakim Trybunał stwierdził, że powołał on niesamodzielne wzorce konstytucyjne.

Biorąc powyższe pod uwagę, Trybunał nie uwzględnił zażalenia skarżącego na postanowienie z 7 marca 2018 r.